

“L’agonia de Franco marca el to profundament agònic de la novel·la”

Ferran Sáez Mateu (la Granja d’Escarp, Segrià, 1964), filòsof, assagista i poeta, publica a La Magrana la seva primera novel·la, *Les ombres errants*, situada durant l’agonia del general Franco.

—**Si la novel·la està emmarcada als darrers dies de la dictadura franquista deu ser perquè penseu que hi ha uns elements que els tipifiquen, els identifiquen.**

—A la novel·la queda reflectit de manera depriment. Aquests dies són el final d’una cosa, no pas el començament d’una altra. I el to profundament agònic que té tot el llibre ve donat per aquesta circumstància. Mort en Franco, naixeran unes expectatives, però els dies immediatament anteriors no n’hi ha cap. És una agonia en directe, televisava, amb vint, trenta comunicats mèdics, que impregnava completament l’esperit d’aquells dies. Tot això barrejat amb una de les èpoques més irracionals, amb els anys setanta, del segle XX, la dels marcians, la psicodèlia i les drogues. Fins i tot el diari *Abc* tenia una secció d’ovnis. La conversa entre els joves eren els efectes alliberadors de la droga. Aquesta mixtura configura un moment molt especial que vaig viure de nen. Jo no estava pels carrers tirant pedres contra els grisos ni drogant-me. Això m’ha creat una certa distància que m’ha anat bé des del punt de vista literari.

—**Us ha animat el fet que els historiadors no s’han ocupat prou d’aquesta època?**

—Sí. No se n’han ocupat perquè no té la suficient èpica i a la vegada té episodis prou vergonyosos, tant per part de la dreta com de l’esquerra. Tot era gris, trist. El fet que fos tardor ho fa tot més apagat, més esmorteït.

—**La situeu al voltant de Lleida i tots els topònims són reals, tret del poble que hi té més paper, anomenat Om. Per què?**

—Perquè es tractava de localitzar-la en una zona que m’era familiar, la zona on vaig néixer, però sense caure en cap referència biogràfica. Om podria ser qualsevol poble del Segrià.

—**L’estructura és complexa. Abandoneu la primera història a la pàgina 42, la dels germans, que no recupereu fins ben bé al final. A més, hi ha canvi de veus. Del narrador omniscient passeu a les primeres persones, sense que el lector sàpiga**

Ferran Sáez Mateu s’estrena com a novel·lista amb el llibre *Les ombres errants*, editat per La Magrana.

qui parla, al principi. Com diu la contracoberta, convideu el lector a encaixar les peces d’aquest trencaclosques?

—No en el sentit que hi hagi una gran dificultat perquè és una història absolutament circular que acaba com ha començat, al mateix lloc i el mateix dia. I al final les diverses trames acaben convergint en una història en la qual de manera premeditada no es donen els detalls precisament perquè no sigui fins a les últimes pàgines que no se sàpiga què ha passat. El canvi de narrador es fa perquè era l’única opció que tenia per a donar veu a personatges molt contrastats que d’una altra manera no s’haurien pogut manifestar. A la primera part apareix una persona que s’expressa de manera primària i en canvi a la segona, la veu l’aporta un intel·lectual, una persona que es passa la vida llegint, un editor. La meua intenció era copsar el to del moment.

—**Per què heu volgut obrir la novel·la amb la història dels dos germans barallats, un dels quals vol refer la relació? Té cap significat especial?**

—Evidentment, clar. El dos germans representen en molts sentits una enorme ruptura. Per la conversa que surt posteriorment es pot deduir, no ho explico de manera explícita, que s’havien barallat a partir dels fets de la guerra civil, i que el que se’n va no torna fins que el germà s’està morint. Sense voler fer una metàfora òbvia, intentava reflectir això. Els dos germans que s’acaben trobant al cap de 35 anys no és una cosa excepcional. Es va donar dins de moltes famílies i es va acabar precisament en aquell moment.

—**Per què heu escrit la vostra primera novel·la ara i no abans?**

—Hi ha moments a la vida que simplement els dediquem a evocar i d’altres, a recapitular, que són coses diferents. I per una sèrie de circumstàncies, em convenia, vitalment, recapitular. Evocant no surt una novel·la. Sobretot si no volies fer una novel·la autobiogràfica, com ha estat el cas.

—**I què volíeu?**

—Recuperar un passat d’una determinada manera.

Lluís Bonada